

Beleid

Leden van de gemeenteraad Bloemendaal
Postbus 201
2050 AE OVERVEEN

Gemeente Bloemendaal
Postbus 201
2050 AE Overveen
T 14 023
www.bloemendaal.nl

Datum : 19 december 2018
Uw kenmerk : -
Ons kenmerk : 2018017423
Behandeld door : College
Doorkiesnummer :
Onderwerp : Ontwikkelingen (Begrotings)Programma Sociaal Domein
Verzonden :
Bijlage(n) : -

Geachte heer, mevrouw,

In deze brief geven wij informatie over een aantal belangrijke ontwikkelingen binnen het Programma Sociaal Domein, te weten:

1. de (oplopende) kosten van jeugdzorg;
2. de raming van de opbrengst eigen bijdragen Wmo, mede in relatie tot de invoering van het abonnementstarief;
3. Vooruitzicht programma sociaal domein over geheel 2018.

Kosten jeugdzorg

In onze brief van 5 september 2018 (corsa 2018012664) hebben wij onder andere inzicht gegeven in de financiële stand van zaken – halverwege 2018 - met betrekking tot specialistische jeugdhulp. Gedoeld wordt dan op (de lasten van) zorg in natura (ZIN), persoonsgebonden budgetten (PGB), vrij gevestigden en groepspraktijken en landelijk werkende instellingen (LWI). In de brief spraken wij de verwachting uit van een overschrijding over geheel 2018 op deze gezamenlijke onderdelen.

De tot en met oktober 2018 door genoemde zorgaanbieders ingediende declaraties/facturen bevestigen en versterken dit beeld. Tot en met oktober jl. is een bedrag van ca. € 1.9 mln. in rekening gebracht. Dit houdt in dat over geheel 2018 mogelijk wordt uitgekomen op € 2.4 mln. Het bedrag van € 2.4 mln. is fors hoger dan het voor 2018 beschikbare budget (ca. € 1.85 mln.) en bedraagt ook meer dan de uitgaven voor specialistische jeugdhulp in de afgelopen 3 jaren. Deze bedroegen:

- 2015: € 1.938.000
- 2016: € 1.813.000
- 2017: € 1.963.000

(Bron: jaarverslagen sociaal domein over 2015 t/m 2017). Min of meer parallel aan de kostenstijging loopt de stijging van het aantal verwijzingen/cliënten gedurende 2018.

Dat Bloemendaal zich geplaatst ziet voor sterk stijgende uitgaven voor jeugdzorg past in het landelijke beeld. Uit een enquête van Binnenlands Bestuur en de NOS – waaraan ruim 200 gemeenten hebben meegedaan – blijkt dat driekwart van de gemeenten in 2018 meer geld uitgeeft aan jeugdzorg dan in 2017 is gedaan. Meerdere gemeenten staat het water inmiddels tot aan de lippen. In toenemende mate worden door (samenwerkende) gemeenten brandbrieven naar de verantwoordelijk minister

gestuurd, waarin wordt aangedrongen op verhoging van het rijksbudget. Ook de VNG heeft inmiddels haar zorgen uitgesproken over de stijgende tekorten op het terrein van jeugdzorg. Er wordt aangedrongen op 'een voorziening' vanuit het kabinet om de komende jaren de nood te lenigen. Dit zolang er geen nieuw verdeelmodel van kracht is. Dit wordt wellicht van kracht met ingang van 2021. Ook bij regiogemeenten (bijv. Zandvoort) is inmiddels sprake van een fors tekort op de uitgaven voor jeugdzorg.

Wij sluiten dit onderdeel van de brief af met een drietal opmerkingen:

Wij zijn vooralsnog niet voornemens de in de begroting opgenomen budgetten voor jeugdzorg als taakstellend te beschouwen en – als gevolg hiervan – met wachtlijsten o.i.d. te gaan werken. Wij willen Bloemendaalse jeugdigen noodzakelijke jeugdzorg niet onthouden. Wij kiezen er vooralsnog voor:

- Het overleg met zorgaanbieders – in regionaal verband – aan te scherpen. Aanvullend op deze regionale gesprekken willen we, vanaf 2019, een- of tweemaal per jaar overleggen met de grootste zorgaanbieders in onze gemeente;
- Meer te doen aan preventie, met name wat betreft de aansluiting onderwijs en jeugdhulp;
- Minimaal eenmaal per jaar op lokaal (bestuurlijk en ambtelijk) niveau overleg te voeren met huisartsen. Op korte termijn in ieder geval over het aanstellen van een Praktijkondersteuner (POH);
- Het Centrum voor Jeugd en Gezin te versterken. Dit houdt in zorgen voor de juiste expertise opdat in alle gevallen een goede inschatting gemaakt kan worden van hetgeen elk kind aan ondersteuning nodig heeft. Daarbij is kennis van effectief bewezen interventies onontbeerlijk;
- Bij trajecten van langer dan 1 jaar het CJG contact op te laten nemen met de ouders/zorgaanbieders om te toetsen of de zorg passend is.

In samenwerking met de Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken (IASZ) analyseren wij op dit moment binnen welke producten (en bij welke aanbieders) de kostenstijgingen zich vooral hebben voorgedaan.

Enkele jaren geleden is de Reserve Sociaal Domein ingesteld. Het doel van deze reserve is en was het temperen van sterke kostenfluctuaties binnen het sociaal domein over de jaren heen. Op basis van de werkelijke uitgaven over 2015 t/m 2017 is bij de Kadernota 2018 besloten de reserve met ongeveer € 1 mln. te verminderen. Gegeven de op dat moment beschikbare informatie een terecht besluit. Op basis van voortschrijdend inzicht – met name de stijgende uitgaven voor jeugdzorg – valt te overwegen valt dit besluit terug te draaien en de reserve in ieder geval tot en met 2020 volledig in stand te houden.

In de periode 2015 tot en met 2018 ontvingen en ontvangen gemeenten de middelen ten behoeve van een deel van de voorzieningen op basis van een Integratie uitkering (IU-SD). Met ingang van 2019 wordt de IU-SD grotendeels omgezet in een uitkering uit het gemeentefonds. Deze omzetting levert Bloemendaal een budgettair voordeel op van ruim € 0.5 mln. In het kader van de meicirculaire 2018 heeft u hierover informatie ontvangen. Deze extra middelen zijn vooralsnog toegevoegd aan de algemene middelen en (nog) niet toegevoegd aan het programma sociaal domein. Wij sluiten niet uit dat in de loop van 2019 alsnog een structureel beroep op deze middelen gedaan moet worden. Bijv. voor de structurele verhoging van budgetten t.b.v. jeugdzorg.

Eigen bijdragen Wet maatschappelijke ondersteuning

In de begroting 2018 is de opbrengst aan eigen bijdragen op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning geraamd op iets meer dan € 600.000,--. Dit overeenkomstig de ramingen in voorgaande jaren. Op basis van de werkelijke opbrengsten over 2015, 2016 en 2017 (resp. € 446.000, 356.000 en € 298.000) alsmede de inschatting van de opbrengst over geheel 2018 op basis van de tot op heden ontvangen bedragen, hebben wij geconcludeerd dat de raming veel te hoog is en, met

ingang van 2018, structureel dient te worden verlaagd. Dit overigens nog los als gevolg van de invoering van het abonnementstarief per 2019 (zie de volgende paragraaf).

Wij zien mogelijkheden de verlaging van de raming eigen bijdragen budgettair-neutraal te laten plaatsvinden. Dit door verlaging, tot hetzelfde bedrag, van een aantal uitgaafbudgetten binnen het Programma sociaal domein. Het gaat dan om budgetten die naar verwachting niet of niet geheel worden besteed. Alternatieven – 'niets doen' of de raming ten laste van de algemene middelen verminderen – hebben niet onze voorkeur.

Invoering abonnementstarief

De Ministerraad heeft onlangs besloten tot invoering per 2019 van het zogenaamde abonnementstarief Wmo: het instellen van een vaste eigen bijdrage van cliënten van Wmo-voorzieningen. Bij de VNG en gemeenten bestaat aversie hiertegen en tevens de vrees dat de invoering hiervan leidt tot sterk dalende eigen bijdragen (met mogelijk 2/3) maar dat de invoering ook een aanzuigende werking heeft.

Wij komen tot een voorstel tot aanpassing van budgetten zodra meer bekend is over onder andere de compensatie die gemeenten van het rijk gaan ontvangen voor de invoering van het abonnementstarief.

Saldo programma sociaal domein over geheel 2018

In de in de eerste alinea van deze brief genoemde brief van september 2018 hebben wij de verwachting uitgesproken dat het (begrotings)programma sociaal domein 2018 'met een kleine plus' dan wel budgettair-neutraal wordt afgesloten. De (sterkere dan verwachte) stijging van de kosten van jeugdzorg noopt ons op deze uitspraak terug te komen. Het is mogelijk dat het Programma een tekort laat zien. Een concreet bedrag kan niet genoemd worden.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester

, secretaris